

Nemndsvedtak sak 2021/11

Klager: Christian Fløistad
Øvre Damvei 2
1900 Fetsund

Innklaget: TBA Prosjekt AS
Trondheimsveien 62
2019 Skedsmokorset

Saken gjelder

Krav om informasjon om miljøpåvirkning fra virksomhetens bygge- og anleggsvirksomhet, i form av beregninger av støvutvikling, dens mengde, spredning og hvordan miljøet og mennesker i nærheten kan påvirkes.

Saksgang og partenes anførsler

Christian Fløistad sendte den 08.05.2021 e-post til TBA Prosjekt AS hvor det med henvisning til miljøinformasjonsloven § 16 bes om uttømmende informasjon om virksomhetens aktivitet og i hvilken grad dette er forberedt, utført og etterkontrollert opp mot miljøpåvirkningen av virksomheten.

Det vises til at selskapet TBA Gruppen driver utstrakt bygging av boliger, og gjennom sitt datterselskap TBA Prosjekt AS omsetter for flere hundre millioner kroner årlig. Som følge av dette vil virksomheten bygge ned trær og planter, sprengte fjell, grave ut masse og transportere masse inn og ut av byggeplasser mv. Konsekvensen av virksomheten er en irreversibel påvirkning av miljøet lokalt og til dels regionalt. Det vises til at virksomheten er pliktig å inneha kunnskap om konsekvensen av sin virksomhet, jf. miljøinformasjonsloven § 9. Det vises til hva som er miljøinformasjon etter § 2 første ledd a - c. Selskapet er observert å ikke ta hensyn til "menneskers helse, sikkerhet og levevilkår" der selskapet opptrer i naboforhold. Det tenkes da på planlegging, gjennomføring og etterkontroll av prosjekter, og deres støy-, støv- og øvrige miljøpåvirkning overfor mennesker i nærmiljøet. Det bes derfor om ekstra fokus på hvordan selskapet sikrer miljøet under dette hensyn.

Det er purret på svar i e-post 07.06.2021.

I brev av 15.06.2021 har Advokatfirmaet Økland svart på spørsmål om erstatning etter grannelova knyttet til konkret henvendelse om arbeider i Øvre Damvei. I samme brev er krav om informasjon om selskapets miljøpåvirkning avvist med henvisning til miljøinformasjonsloven § 16 tredje ledd.

I ny e-post 22.06.2021 presiseres miljøinformasjonskravet slik:

Gitt saken, slik den står bes det om følgende:

På hvilken måte gjøres det beregninger av støvutvikling, dens mengde, spredning og hvordan miljøet og mennesker i nærheten kan påvirkes.

Det tenkes da både på forprosjekteringen og under utføringen av driften til virksomheten på byggeplasser. Hvilke tiltak iverksettes på stedet og hvordan kontrolleres tiltakene opp mot plan og beregning?

Klage er sendt Klagenemnda for miljøinformasjon 10.07.2021.

Innklagedes anførsler

I tilsvar til klagenemnda 20.09.2021 har Advokatfirmaet Økland anført at klagen må avvises fordi vilkårene for nemndas behandling av klagen ikke er oppfylt. Subsidiært anføres at innsynshenvendelsen uansett er besvart og miljøinformasjon gitt i tråd med miljøinformasjonsloven.

Når det gjelder påstanden om avvisning vises det til at klagen ikke angir kva det klages over, og at det er uklart om klagen gjelder avvisning av informasjonskravet eller behandlingen av klagers etterfølgende henvendelse av 22.06.2021.

Dersom klagen gjelder avvisningen, så er den inngitt for sent ut fra lovens klagefrist på tre uker. Klage ble sendt nemnda 10.07.2021 og klagefristen var da utløpt. Dersom klagen gjelder manglende svar på henvendelsen 22.06.2021 er denne for tidlig fremsatt. På klagetidspunktet hadde klager verken mottatt avslag eller avvisning av kravet. Klage ble sendt før det var gått to måneder, jf. lovens § 19 andre ledd tredje punktum.

TBA Prosjekt viser til at klagers krav om informasjon uansett er imøtekommet ved svarbrev til klager av 20.09.2021. I svaret vises det til at det ikke er et generelt krav ved utbygging at støvutvikling og -spredningsradius beregnes eller at støvpåvirkning på miljø forhånds- eller underveisvurderes. Vanlig støvving fra bygging må forventes og ligger innenfor det akseptable etter grannelova og forurensingslova, jf. hhv. §§ 2-5 og § 8 (1) nr. 3. Skjer byggeprosessen uten tegn til uvanlig ulempe, er det ikke behov for å vurdere særskilte tiltak.

TBA og underentreprenører vurderer fortløpende i hvilken grad utbygging gir ulemper for naboer og omgivelser, herunder støvulemper; Både under planlegging og utførelse på byggeplass, og ved byggeleders oppsyn. Ved tegn på uakseptabel støvulempe vurderes konkret hva som er egnede tiltak. Eksempler er vanning, bruk av utstyr med avsug og fysisk avskjerming.

Særskilte lokale krav om støvtiltak, kan i noen tilfeller følge av reguleringsplan eller byggetillatelse. For informasjon om det er gitt slike krav og hva de i så fall går ut på, henvises til kommunen der aktuelle prosjekt utføres, jf. miljøinformasjonslova § 18 (2) annet punktum. Plandokumenter og vedtak knyttet til byggeprosjekter er allment tilgjengelige i kommunenes kart- og innsynsportaler.

I svaret er det vist til at henvendelsen gjelder TBAs virksomhet generelt, men at klager også har hatt innvendinger til TBAs tiltak på gnr. 440 bnr. 81 i Lillestrøm kommune. Det er derfor også gitt spesifikk informasjon om det konkrete tiltaket. Vedlagt svaret er detaljreguleringsplan, tilhørende risiko- og sårbarhetsanalyse, byggetillatelse og TBS svar på klagers merknader til nabovarsel. Det vises til at det i dette svaret redegjøres for overvannshåndtering, sprengning og tilknyttede ulemper mm.

Det vises til at TBA Prosjekt ikke kan se at det foreligger noen informasjonsplikt etter miljøinformasjonsloven, og at det dermed heller ikke er grunnlag for å pålegge TBA å utgi (ytterligere) informasjon, selv om nemnda skulle ta klagen opp til behandling.

Klagers anførsler

Klager er etter dette bedt om tilbakemelding på om den oversendte informasjonen 20.09.2021 er dekkende for informasjonskravet, eller om klagen opprettholdes.

Klager har i e-post 18.10.2021 vist til at oversendt informasjon fremstår generell og treffer den aktuelle problemstillingen dårlig. Det vises til at henvendelsen har sin opprinnelse i konkrete plager i nærmiljøet, og at tross gjentatte henvendelser og forsøk på avskjerming har ingen avbøtende tiltak materialisert seg. Særlig støy- og støvproblemene har vært av uakseptabel karakter, og det er derfor ikke samsvar mellom realiteter og det som beskrives i tilsvaret.

Tross de påståtte beregninger i forkant har nærmiljøet blitt påført plager av så uakseptabel karakter at opplysningene i svaret ikke stemmer med de erfaringer som er gjort. Når de uakseptable plagene har oppstått, er ingen avbøtende tiltak blitt igangsatt tross gjentatte henvendelser under utførelsen av arbeidet. Ettersom det ikke er samsvar mellom realiteter og det som skrives i svarbrevet er svaret ikke tilfredsstillende.

Nemndas vurdering

Klagefrist

Det følger av miljøinformasjonsloven § 19 at avslag på krav om miljøinformasjon kan påklages til Klagenemnda for miljøinformasjon. Det samme gjelder avvisning av krav etter § 16 tredje ledd. Klagefristen er tre uker fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet frem til vedkommende. Dersom svar ikke er kommet frem innen to måneder etter at kravet om informasjon ble mottatt hos virksomheten, anses dette som avslag som kan påklages.

Henvendelse ble først sendt virksomheten 08.05.2021, med purring 07.06.2021. I brev av 15.06.2021 er kravet avvist med henvisning til § 16 tredje ledd. I ny e-post 22.06.2021 er kravet presisert. Klage er sendt Klagenemnda for miljøinformasjon 10.07.2021. Informasjonskravet er besvart 20.09.2021. I e-post til nemnda 18.10.2021 har klager vist til at spørsmålene ikke er tilfredsstillende besvart, og at klagen derfor opprettholdes.

Klage på avvisningen av krav om miljøinformasjon er sendt fire dager etter at klagefristen utløp. I forkant av innsendt klage er informasjonskravet presisert gjennom nytt spørsmål til virksomheten.

Verken miljøinformasjonsloven eller forskrift om Klagenemnda for miljøinformasjon inneholder regler om oppreisning for oversittelse av klagefristen. Nemnda har imidlertid i tidligere avgjørelser gitt uttrykk for at forvaltningsrettslige prinsipper om fristoppreisning kan legges til grunn for saker etter miljøinformasjonsloven, se sak 2005/11 og sak 2013/7. I disse sakene tok nemnda sakene under behandling selv om klagefristen var oversittet med henholdsvis 6 dager og 1 dag. I tråd med tidligere praksis gir nemnda klager oppfriskning for oversittet frist.

Klager har i dette tilfellet både sendt klage til nemnda, og sendt nytt spørsmål til virksomheten. Nemnda mener det er noe uklart om klagen kun gjelder avvisningen, men tar klagen til behandling. I alle tilfelle har klager i senere korrespondanse påpekt at svaret på etterfølgende spørsmål som er stilt ikke er tilfredsstillende.

Er informasjonen klager krever utlevert miljøinformasjon om forhold ved virksomheten som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet?

Det følger av miljøinformasjonsloven § 16 at enhver har rett til miljøinformasjon fra virksomhet om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Retten til miljøinformasjon er knyttet opp mot virksomhetens plikt til å ha kunnskap om miljøforhold i egen virksomhet, jf. miljøinformasjonsloven § 9.

Hva som forstås med miljøinformasjon følger av lovens § 2. Etter § 2 første ledd bokstav b) omfattes faktiske opplysninger og vurderinger om faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet. Som faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet regnes i første rekke menneskelig aktivitet som påvirker utviklingen i miljøtilstanden, for eksempel utslipp av forurensende stoffer, støy eller stråling, avfall, arealbruk, energi, høsting, eller utsetting av genetisk modifiserte eller fremmede organismer. Det er også et krav om at miljøinformasjonen skal medføre en "*ikke ubetydelig påvirkning på miljøet*". Det er i forarbeidene til miljøinformasjonsloven uttalt at slik loven er formulert er det virkningen på miljøet som er avgjørende. "Ikke ubetydelig" er noe mer enn ubetydelig skade, men mindre enn vesentlig miljøpåvirkning.

Det fremgår av Ot.prp.nr.116 (2001-2002) at "*Mange av de miljøforhold som har mer enn ubetydelig påvirkning på miljøet, kan være gjenstand for regulering fra miljøvernmyndigheter eller andre myndigheters side, for eksempel gjennom konsesjon eller generelle regler i lov eller forskrift. Generelt kan man derfor si at de forhold som myndighetene har regulert av hensyn til miljøet eller utnyttelsen av naturressurser, normalt vil være forhold som er over grensen for det ubetydelige.*"

Blant forhold som generelt er relevante å vurdere, kan nevnes forurensning, herunder støy, produkter som brukes eller produseres i virksomheten, avfall, energiforbruk, arealbruk, transport, påvirkning på det biologiske mangfold og forbruk av eller utnyttelse av naturressurser, både biologiske ressurser og andre naturressurser."

I første henvendelse til virksomheten ble det bedt om informasjon om virksomhetens aktivitet, og i hvilken grad dette er forberedt, utført og etterkontrollert opp mot miljøpåvirkningen av virksomheten. Kravet er senere presisert til å gjelde informasjon om beregninger av støvutvikling, både når det gjelder mengde, spredning og hvordan miljøet og mennesker i nærheten kan påvirkes, både på forprosjektering og under utføringen av driften til virksomheten på byggeplasser. Det er stilt spørsmål om hvilke tiltak som iverksettes på stedet og hvordan tiltakene kontrolleres opp mot plan og beregning.

Nemnda mener at informasjon om miljøpåvirkning fra bygge- og anleggsvirksomhet er miljøinformasjon etter § 2. I lovens forarbeider, Ot. prp. nr. 116 (2001-2002) s. 144 omtaler som eksempler på tiltak og aktiviteter under det første punktet under bokstav b til typisk å være "*fysiske tiltak slik som oppføring av bygninger, graving eller oppdemming av vassdrag, eller avfallsdeponering, samt aktiviteter som påvirker miljøet på andre måter, slik som for eksempel støyende virksomhet eller jakt og fiske*".

Hvor detaljert miljøinformasjon som kan kreves og hvor langt virksomheten må gå i å imøtekomme krav om miljøinformasjon må vurderes konkret. Det følger av miljøinformasjonsloven § 16 tredje ledd at et krav om miljøinformasjon kan avvises dersom det er for generelt formulert eller ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva kravet gjelder.

Det følger av forarbeidene til loven at krav som er for generelt formulert kan være spørsmål som er svært bredt vinklet og som er svært omfattende å besvare, Ot. prp. nr. 116 (2001-2002) s. 169. For at virksomheten skal være i stand til å besvare henvendelsen, må det være mulig å forstå hvilke "forhold" ved virksomheten det stilles spørsmål om. Dette skal ikke forstås slik at man ikke skal kunne kreve oversiktsinformasjon eller sammenstilte opplysninger, for eksempel spørsmålet gjelder flere forhold som må ses i sammenheng eller utviklingen i visse forhold over tid. Som utgangspunkt skal det etter loven være mulig å få besvart spørsmål som er av noe mer generell karakter, dersom det er klart hvilke opplysninger det er tale om.

Informasjonskravet er presisert til å gjelde informasjon om beregninger av støvutvikling, dens mengde, spredning og hvordan miljøet og mennesker i nærheten kan påvirkes. Dette er etter nemndas vurdering spørsmål om miljøinformasjon om forhold ved virksomheten, og et spørsmål som er tilstrekkelig presist til at virksomheten kan besvare dette.

Virksomheten plikter etter § 9 å ha kunnskap om miljøforhold i egen virksomhet, og denne informasjonen kan kreves utlevert etter miljøinformasjonsloven § 16 første ledd. I brev av 20.09.2021 har TBA Prosjekt AS svart på klagers spørsmål om støvtiltak. Spørsmålet er derfor om miljøinformasjonskravet er tilstrekkelig besvart av virksomheten.

I sitt svar til klager redegjør TBA Prosjekt AS for gjeldende regelverk, og at det ikke er et generelt krav ved utbygging at støvutvikling og -spredningsradius beregnes eller at støvpåvirkning på miljø forhånds- eller underveisvurderes. Vanlig støving fra bygging må forventes og ligger innenfor det akseptable etter grannelova § 2-5 og forurensningsloven § 8 første ledd nr. 3. Dersom byggeprosessen skjer uten tegn til uvanlig ulempe, er det ikke behov for å vurdere særskilte tiltak.

Det vises videre til egne rutiner, og at TBA og underentreprenører fortløpende vurderer i hvilken grad utbygging gir ulemper for naboer og omgivelser, herunder støvulemper. Dette skjer både under planlegging og utførelse på byggeplass, og ved byggeleders oppsyn. Ved tegn på uakseptabel støvulempe vurderes konkret hva som er egnede tiltak, for eksempel vanning, bruk av utstyr med avsug og fysisk avskjerming. Særskilte lokale krav om støvtiltak, kan i noen tilfeller følge av reguleringsplan eller byggetillatelse.

Det fremgår av sakens dokumenter at det er en konkret utbyggingssak som er bakgrunnen for klagers henvendelse, hvor klager mener manglende tiltak forut og under utføring av prosjekter medfører store plager for omgivelsene.

TBA har i svaret til klager også redegjort for byggearbeidene i Løkenåsen (gnr. 440 bnr. 81) spesielt. Det vises til at det forut for tiltaket er utarbeidet og vedtatt detaljreguleringsplan og tilhørende risiko- og sårbarhetsanalyse. Kommunen har ikke stilt særskilte krav til støvtiltak, verken i detaljreguleringsplan eller byggetillatelse. Naboer er varslet og har hatt anledning til å medvirke. Aktuelle dokumenter i saken er vedlagt svaret, herunder TBA sine svar på klagers kommentarer til nabovarselet.

Klager har i e-post 18.10.2021 gitt tilbakemelding om at svaret ikke er tilfredsstillende. Det vises til at tross gjentatte henvendelser og forsøk på avskjerming har ingen avbøtende tiltak materialisert seg, og at ettersom særlig støy- og støvproblemene har vært av uakseptabel karakter er det ikke samsvar mellom realiteter og det som beskrives i tilsvaret fra virksomheten. Hverken "vanning, bruk av utstyr med avsug og fysisk avskjerming" er forsøkt tross gjentatte henvendelser under utførelsen av arbeidet.

Nemnda går ikke inn i vurderinger av om iverksatte tiltak i konkrete saker er i tråd med regelverk eller rutiner. Nemndas rolle er å vurdere krav om miljøinformasjon, og om en innklaget virksomhet har plikt til å gi informasjon som er etterspurt.

I klagers tilbakemelding til nemnda er også støyproblematikk i forbindelse med den konkrete utbyggingssaken trukket inn. Dette er imidlertid ikke en del av spørsmålet som er stilt virksomheten, slik dette er presisert i e-post 22.06.2021. Nemnda mener at også informasjon om støy fra utbyggingsprosjekter er miljøinformasjon, som klager kan be virksomheten om informasjon om.

Virksomheten har besvart klagers generelle spørsmål om beregninger av støvutvikling gjennom redegjørelse for aktuelt regelverk og hvilke vurderinger som gjøres og hvilke aktuelle tiltak som iverksettes ved støvulemper. Virksomheten har imidlertid ikke sagt noe om hva som er terskelen for at det iverksettes tiltak, og hva som er tegn på uakseptabel støvulempe.

Siden bakgrunnen for spørsmålet er en konkret utbyggingssak, mener nemnda informasjonskravet ikke er tilfredsstillende besvart fra TBA prosjekt. Nemnda mener TBA prosjekt må gi informasjon om hvordan virksomheten gjør beregninger eller vurderinger av støvutvikling og hvilke kriterier som legges til grunn i vurderingen av om byggeprosjekter gir uvanlig eller uakseptabel støvulempe. I tillegg må TBA Prosjekt gi informasjon om hvilke konkrete vurderinger av støvulempe som er gjort under utførelse av arbeider på byggeplassen i Løkenåsen. Oversendte merknader til nabovarsel omtaler ikke mulige støvplager fra byggevirksomheten. Eventuelle klager på manglende tiltak ved den aktuelle utbyggingen tar ikke nemnda stilling til.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

TBA Prosjekt AS plikter innen 30 dager å gi informasjon om hvordan virksomheten gjør beregninger eller vurderinger av støvutvikling, hvilke kriterier som legges til grunn i vurderingen av om byggeprosjekter gir uvanlig eller uakseptabel støvulempe, og hvilke konkrete vurderinger av støvulempe som er gjort under utførelse av byggearbeider i Løkenåsen.

Vedtaket er avsagt etter møte i Klagenemnda 08.12.2021 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Tvist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål.

Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

Oslo, 09.12.2021

Arne Oftedal
leder

Sigrid Andersen Cabot
nestleder

Ina Lindahl Nyrud

Maren Esmark

Trude H. Nordli

Andreas Pihlstrøm

Elin Vestrum

Yngve Holth